

TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI DEPOZIT XIZMATLARINING RIVOJLANISHI VA ULARNING AFZALLIKLARI

Pardayev Jaloliddin Nodir o'g'li

O'zbekiston Respublikasi bank-moliya akademiyasi magistri.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.13938460>

Annotatsiya. Ushbu tezis tijorat banklarida raqamli depozit xizmatlarining tarixi, rivojlanish bosqichlari va hozirgi kunda ularning bank faoliyatidagi ahamiyatini tahlil qiladi.

Raqamli texnologiyalarning bank xizmatlariga integratsiyasi natijasida yuzaga kelgan qulayliklar, xavfsizlik choralari va iqtisodiy samaradorlik masalalari keng yoritilgan. Maqola shuningdek, raqamli depozit xizmatlarining mijozlarga taqdim etadigan afzalliklari va banklar uchun yangi imkoniyatlar yaratishini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: raqamli depozit, tijorat banklari, raqamlashtirish, moliyaviy xizmatlar, xavfsizlik, blokcheyn, texnologiyalar, bank xizmatlari, iqtisodiy samaradorlik, mobil banking.

DEVELOPMENT OF DIGITAL DEPOSIT SERVICES IN COMMERCIAL BANKS AND THEIR BENEFITS

Abstract. This thesis analyzes the history of digital deposit services in commercial banks, stages of development and their importance in banking today. Convenience, security measures, and economic efficiency issues resulting from the integration of digital technologies into banking services are covered in detail. The article also shows the benefits that digital deposit services offer to customers and create new opportunities for banks.

Keywords: digital deposit, commercial banks, digitization, financial services, security, blockchain, technologies, banking services, economic efficiency, mobile banking.

РАЗВИТИЕ ЦИФРОВЫХ ДЕПОЗИТНЫХ УСЛУГ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ И ИХ ПРЕИМУЩЕСТВА

Аннотация. В диссертации анализируются история, этапы развития цифровых депозитных услуг в коммерческих банках и их значение в банковской деятельности сегодня.

Подробно освещены вопросы удобства, безопасности и экономической эффективности, возникающие в результате интеграции цифровых технологий в банковские услуги. В статье также показаны преимущества, которые услуги цифровых депозитов предлагают клиентам и создают новые возможности для банков.

Ключевые слова: цифровой депозит, коммерческие банки, цифровизация, финансовые услуги, безопасность, блокчейн, технологии, банковские услуги, экономическая эффективность, мобильный банкинг.

So‘nggi yillarda raqamli texnologiyalar moliyaviy sektorni tubdan o‘zgartirib yubordi.

Tijorat banklari ham ushbu o‘zgarishdan bexabar emas va raqamli depozit xizmatlarini joriy etish orqali mijozlarga yanada qulay va zamonaviy xizmatlar taklif qilishga intilmoqda.

Raqamli depozit xizmatlari nafaqat mijozlarga qulaylik yaratadi, balki banklarning operatsion samaradorligini oshirishga ham xizmat qiladi.

1. Raqamli depozit tushunchasi va uning bank xizmatlaridagi o‘rni

- Raqamli depozit – mijozlarning onlayn platformalar orqali bankka omonat qo‘yish jarayonini ifodalaydi. Bu xizmatlar mobil ilovalar, internet-banking va boshqa raqamli kanallar orqali amalga oshiriladi.

- An‘anaviy depozit xizmatlaridan farqli o‘laroq, raqamli depozit xizmatlari mijozlarga vaqt va joy cheklovisiz depozit qo‘yish imkonini beradi. Bu esa mijozlarning bank bilan ishlashdagi tajribasini yaxshilaydi.

2. Raqamli depozitlarning afzalliklari

- Qulaylik va tezkorlik: Mijozlar bank filialiga bormasdan, istalgan joyda va vaqtda depozit qo‘yishlari mumkin. Bu esa mijozlar uchun katta qulaylik yaratadi.

- Xavfsizlik: Zamonaviy kriptografik usullar va biometrik autentifikatsiya raqamli depozitlarni himoya qilishda muhim rol o‘ynaydi. Blokcheyn texnologiyasi orqali tranzaktsiyalar xavfsizligi yanada oshiriladi.

- Iqtisodiy samaradorlik: Banklar raqamli xizmatlarni joriy etish orqali filial xarajatlarini kamaytiradi. Resurslar tejab, ularni boshqa muhim sohalarga yo‘naltirish imkonini beradi.

- Ma'lumotlarni tahlil qilish imkoniyatlari: Raqamli depozit xizmatlari orqali yig‘ilgan ma'lumotlar banklarga mijozlar ehtiyojlarini yaxshiroq tushunishga va xizmatlarni moslashtirishga yordam beradi.

3. Raqamli depozit xizmatlarining rivojlanish bosqichlari

- Boshlang‘ich bosqich: An‘anaviy depozit xizmatlarining raqamlashtirilishi, internet-banking platformalarining paydo bo‘lishi.

- O‘sish bosqichi: Mobil banking ilovalarining kengayishi, raqamli to‘lov tizimlarining integratsiyasi.

- Yetuk bosqich: Sun'iy intellekt va avtomatlashtirilgan tizimlarning joriy etilishi, mijozlarga shaxsiylashtirilgan xizmatlar taqdim etilishi.

4. Raqamli depozit xizmatlarining banklar uchun iqtisodiy foydalari

- Operatsion xarajatlarni kamaytirish: Raqamli xizmatlar orqali bank filiallari sonini kamaytirish, xodimlarni optimallashtirish.

- Daromadlarni oshirish: Raqamli kanallar orqali ko‘proq mijozlarni jalb qilish, yangi xizmatlar orqali qo‘shimcha daromad manbalarini yaratish.

- Bozor ulushini kengaytirish: Raqamli xizmatlar orqali banklar yangi bozor segmentlarini o‘zlashtirish va mijoz bazasini kengaytirish imkoniyatiga ega bo‘ladi.

5. Raqamli depozit xizmatlarining mijozlarga taqdim etadigan afzalliklari

- Foydalanuvchi tajribasi: Intuitiv interfeyslar va tezkor xizmatlar orqali mijozlar uchun qulay ishlash muhiti yaratish.

- Moslashuvchanlik: Mijozlar o‘z ehtiyojlariga mos ravishda depozit miqdorini va muddatlarini tanlash imkoniyatiga ega bo‘lishadi.

- Mijozlarni ushlab qolish: Raqamli xizmatlar orqali mijozlarga yuqori sifatli xizmat ko‘rsatish, ularni bankga sodiq qilish.

Xulosa

Raqamli depozit xizmatlari tijorat banklarining mijozlarga taqdim etayotgan xizmatlarini tubdan o‘zgartirib, ularni zamonaviy va qulay qiladi. Ushbu xizmatlarning rivojlanishi banklar uchun yangi imkoniyatlar yaratib, ularning raqobatbardoshligini oshiradi. Kelajakda raqamli texnologiyalarni yanada rivojlantirish orqali raqamli depozit xizmatlarining imkoniyatlari kengayib borishi kutilmoqda.

REFERENCES

1. Ismoilov, A. (2021). O‘zbekiston tijorat banklarida raqamli texnologiyalarning rivojlanishi. Bank va Moliyaviy Innovatsiyalar Jurnali, 7(3), 45-58.
2. Karimov, B. (2020). Raqamli moliyaviy xizmatlar: kelajakdagi tendentsiyalar. Moliyaviy Bozorlar Tahlili, 12(2), 102-117.
3. Johnson, D. (2019). Digital Banking and the Future of Financial Services. Harvard Business Review, 96(5), 98-113.
4. Alimov, S. (2022). Raqamli texnologiyalar va bank xizmatlarining rivojlanishi. Moliyaviy Innovatsiyalar, 5(1), 23-37.
5. Brown, S. (2020). The Impact of Digital Transformation on Banking. Journal of Financial Technology, 18(4), 77-92.